אישים באגרות הראי"ה

מנשה מאירוביץ, יקב ראשון לציון

מאנשי ביל"ו, אגרונום וסופר, ממנהלי יקב ראשון לציון · תר"ך – תש"ט (1860–1949)

2 אגרות

דברי הרב קוק ודברי הרב שלמה אבינר, ונוסח האגרות המלא

igrot.shlomo-aviner.net

בקצרה

מנשה מאירוביץ נולד בשנת תר"ך (1860) בניקולייב שבדרום רוסיה. היה מאנשי בילי"ו, אגרונום, סופר ומראשי עסקני ההתיישבות היהודית בארץ ישראל בתקופת העלייה הראשונה ואחריה. נפטר בי"ב בתמוז תש"ט (1949).

הרב קוק על מנשה מאירוביץ

באדר ראשון תר"ע (1910) כתב הרב קוק לו ולמר גלוסקין, מנהלי יקב ראשון לציון (ראו בפרשת הכשרות והשבת ביקבי המושבות), אזהרה מחודשת: שום נכרי לא יתקן חביות של יין כשר, ושום אדם לא יחלק בין תיקון לתיקון בלי הוראה מבעל הוראה (כרך א', אגרת רעה). באותו יום כתב גם למשגיח היקב, הרב יוסף הלוי, שכתב כך למנהלים (כרך א', אגרת רעו).

האגרות

כרך א', אגרת רעה: בט' באדר ראשון תר"ע, מיפו, אליו ואל גלוסקין: אזהרה ששום נכרי לא יתקן את חביות היין הכשר.

"אדונים חביבים, מר גלוסקין ומר מאירוביץ"

כרך א', אגרת רעו: בט' באדר ראשון תר"ע, אל משגיח היקב: כתב כך גם לגלוסקין ולמאירוביץ.

"כתבתי כן ג"כ להאדונים גלוסקין ומאירוביץ"

ראו גם

פרשת היקבים. (היקבים)

זאב גלוסקין, שותפו בהנהלת היקב. (זאב גלוסקין)

נוסח האגרות – עם ביאור

2 האגרות שבהן נזכר מנשה מאירוביץ, לפי סדר הכרכים, כל אחת עם התמצית שלה. הביאור משולב בתוך נוסח האגרות: בסוגריים מרובעים, באות קטנה ועל רקע תכלת. הוא אינו חלק מלשון האגרת

אגרות הראי"ה – כרך א' – אגרת רעה

תמצית האגרת

תאריך ומקום: ט' אדר ראשון תר"ע - יפו **נמען:** גלוסקין ומאירוביץ (יקב ראשון לציון)

אזהרה מחודשת: שום נכרי לא יתקן חביות יין כשר, ושום חילוני לא יחלק 'בין תיקון לתיקון' בלי הוראה מבעל הוראה מוסמך.

עיקרי הדברים

- איסור מגע נכרי בחביות היין הכשר.
- אין להורות בלי בעל הוראה.

נוסח האגרת עם ביאור

ב"ה[1], עה"ק[2] יפו ת"ו[3], ט' אד"ר[4] תרע"ן.

אדונים חביבים, מר גלוסקין ומר מאירוביץ, [זאב גלוסקין ומנשה מאירוביץ, ממנהלי אגודת הכורמים] שלו'[5] וברכה.

המאורע אשר הסב לי לכתב את מכתבי העבר [ראו (כרך א', אגרת רע)] ע"ד[6] שמירת היין הכשר ממגע נכרים, גורם לי לזרז עוד הפעם את כבודם, להזהיר באזהרה מדוייקת את כל מי שאחריות הובלת היין הכשר חלה עליהם, שבשום אופן לא יקרב לתקן את החביות של היין הכשר, כ"א[7] בן ישראל, ושלא ישים כל איש חילוני את לבו כלב מורה דת ד' בישראל, לחלק בין תיקון לתיקון בלא הוראה מיוחדת מבעל-הוראה בקי ומוסמך.

אתכבד לבקשם להרגיע את רוחי, בתשובתם הנכבדה כי את אשר אומר בזה ימלא מצד כבוד הדרתם.

ברגשי כבוד וברכה מקודש,

הק' אברהם יצחק ה"ק

---

1. ב"ה - ברוך השם
2. עה"ק - עיר הקודש
3. ת"ו - תבנה ותכונן
4. אד"ר - אדר ראשון
5. שלו' - שלום
6. ע"ד - על דבר
7. כ"א - כי אם

אגרות הראי"ה – כרך א' – אגרת רעו

תמצית האגרת

תאריך ומקום: ט' אדר ראשון תר"ע - יפו **נמען:** הרב יוסף הלוי (משגיח היקב)

דברי הרב יוסף הלוי הרגיעו מעט את הרב קוק: אולי היין המדובר נשלח לגויים. על העבר צריך להיכנס 'בפרצה דחוקה', ולצרף את העובדה שעד אחד אינו נאמן להחמיר. לעתיד יש להזהיר שלא ייגש זר לחביות.

עיקרי הדברים

- תיקון העבר בכשרות היין.
- אזהרה לעתיד.

נוסח האגרת עם ביאור

ב"ה[1], עה"ק[2] יפו ת"ו[3], ט' אד"ר[4] תרע"ן.

כ'[5] ידידי הרב. הגדול בתו"י[6] מו"ה[7] יוסף הלוי [הרב יוסף הלוי, רבה של ראשון לציון; על המקרה ראו (כרך א', אגרת רע)] שליט"א[8], שלו'[9] וברכה באה"ר[10].

מעט הרגיעו דברי כת"ר[11] את רוחי. אולי היתה העובדא ביין הנשלח לגויים, אף כי מתוכן המכתב שבא אלי לא כן נראה. אבל מה נוכל לעשות ע"ד[12] העבר. עלינו להכנס בפרצה דחוקה ולתלות בכל מה דאפשר לתלות, עם צירוף חסרון הנאמנות ע"פ[13] הדין לע"א להחמיר.

עכ"פ[14] להבא צריך הדבר שמירה יתירה ואזהרה רבה, שלא יהין כל זר לגשת לתיקון החביות של היין הכשר, ולא יסמכו עצמם על סברותיהם לחלק בין תיקון לתיקון, כי הלא עינינו רואות דנפיק מינ' חורבא.

כתבתי כן ג"כ[15] להאדונים גלוסקין ומאירוביץ, ובטח יוסיף גם כת"ר לעמד על המשמר בזה, ויודיעני נא מצב הדברים' ודי' יכונן צעדנו כתורה וכמצוה, ובימין ישעו נושע.

ידי"ע[16] דוש"ת[17],

הק' אברהם יצחק ה"ק

1. ב"ה - ברוך השם
2. עה"ק - עיר הקודש
3. ת"ו - תבנה ותכונן
4. אד"ר - אדר ראשון
5. כ' - כבוד
6. בתו"י - בתורה ויראה
7. מו"ה - מורנו הרב
8. שליט"א - שיחיה לאורך ימים טובים אמן
9. שלו' - שלום
10. באה"ר - באהבה רבה

11. כת"ר – כבוד תורתו
12. ע"ד – על דבר
13. ע"פ – על פי
14. עכ"פ – על כל פנים
15. ג"כ – גם כן
16. ידי"ע – ידידו עוז
17. דוש"ת – דורש שלומו ותורתו